

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๓๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
หน่วยที่ ๒ ชีวประวัติสร้างแรงบันดาลใจ

เรื่อง อ่านสารจับประเด็น

ครูผู้สอน ครูมานิตา สาเหล็ก

อ่านสารจับประเด็น

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายหลักการเขียนย่อความได้
๒. เขียนย่อความได้อย่างถูกต้องตามหลักการ
๓. ใช้สำนวนภาษาของตนเองเขียนย่อความได้
๔. เขียนสื่อสารอย่างรอบคอบ

เพลงแม่ประทัด

การย่อความ

การเก็บใจความสำคัญของเรื่องจากข้อความที่อ่านหรือฟัง
แล้วนำสาระสำคัญมาเรียบเรียงใหม่ให้สั้นด้วยภาษาที่กระชับ
เข้าใจง่ายได้ความถูกต้องและครบถ้วนสมบูรณ์

หลักการของการเขียนย่อความ

๑. อ่านให้เข้าใจด้วยหลัก ๕W๑H
๒. จับใจความที่ละย่อหน้า
๓. เปลี่ยนสรรพนามเป็นสรรพนามบุรุษที่ ๓
๔. ตัดคำ หรือข้อความที่ไม่จำเป็นออก
๕. ถ้าข้อความเดิมเป็นคำราชาศัพท์ให้คงไว้เช่นเดิม

หลักการของการเขียนย่อความ

๖. เปลี่ยนคำให้กระชับและมีความหมายครอบคลุม
๗. นำใจความสำคัญแต่ละย่อหน้ามาสรุปรวมกันโดยใช้คำเชื่อม
ให้ข้อความมีความสอดคล้องและสัมพันธ์กัน
๘. ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและถ้อยคำ
ให้ถูกต้อง

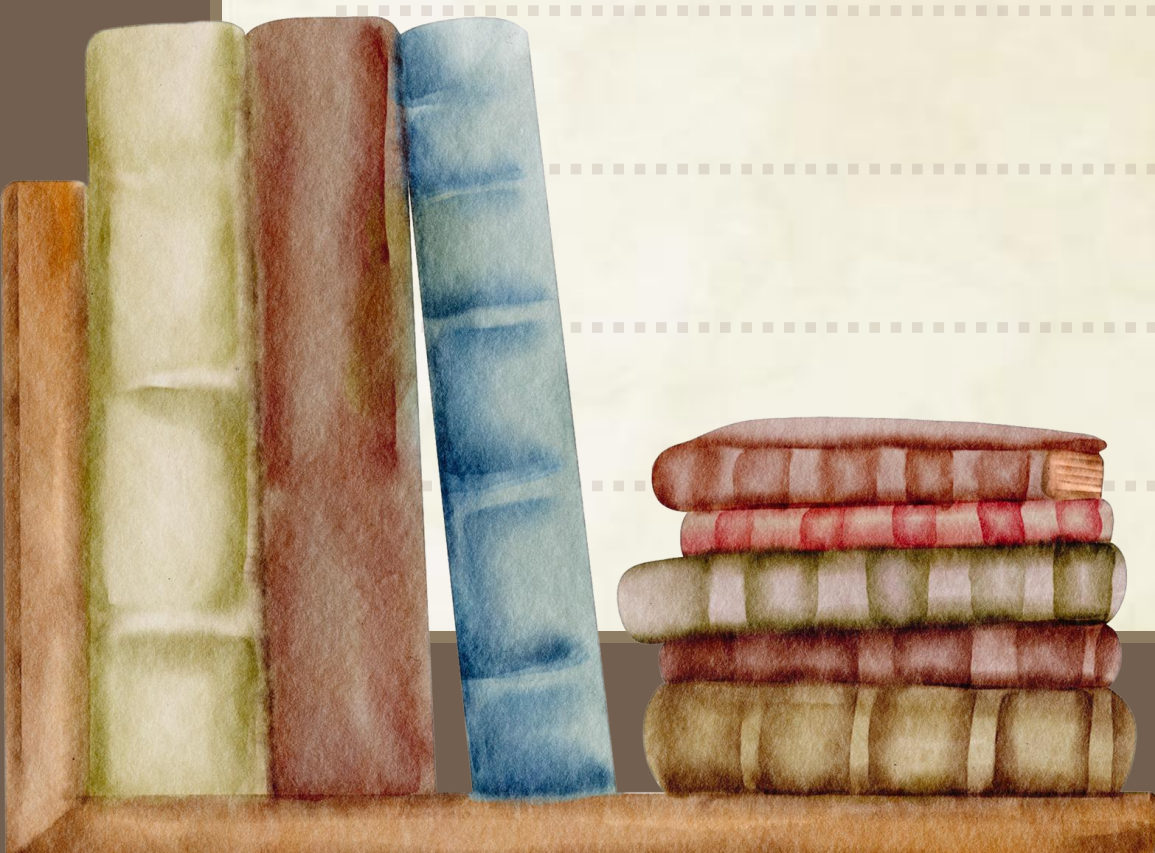

รูปแบบการเขียนย่อความ

แบ่งออกเป็น ๒ ย่อหน้า ดังนี้

ย่อหน้าที่ ๑ คือ ที่มาของเรื่อง

ย่อหน้าที่ ๒ คือ เนื้อความที่ย่อ

รูปแบบการเขียนย่อความ

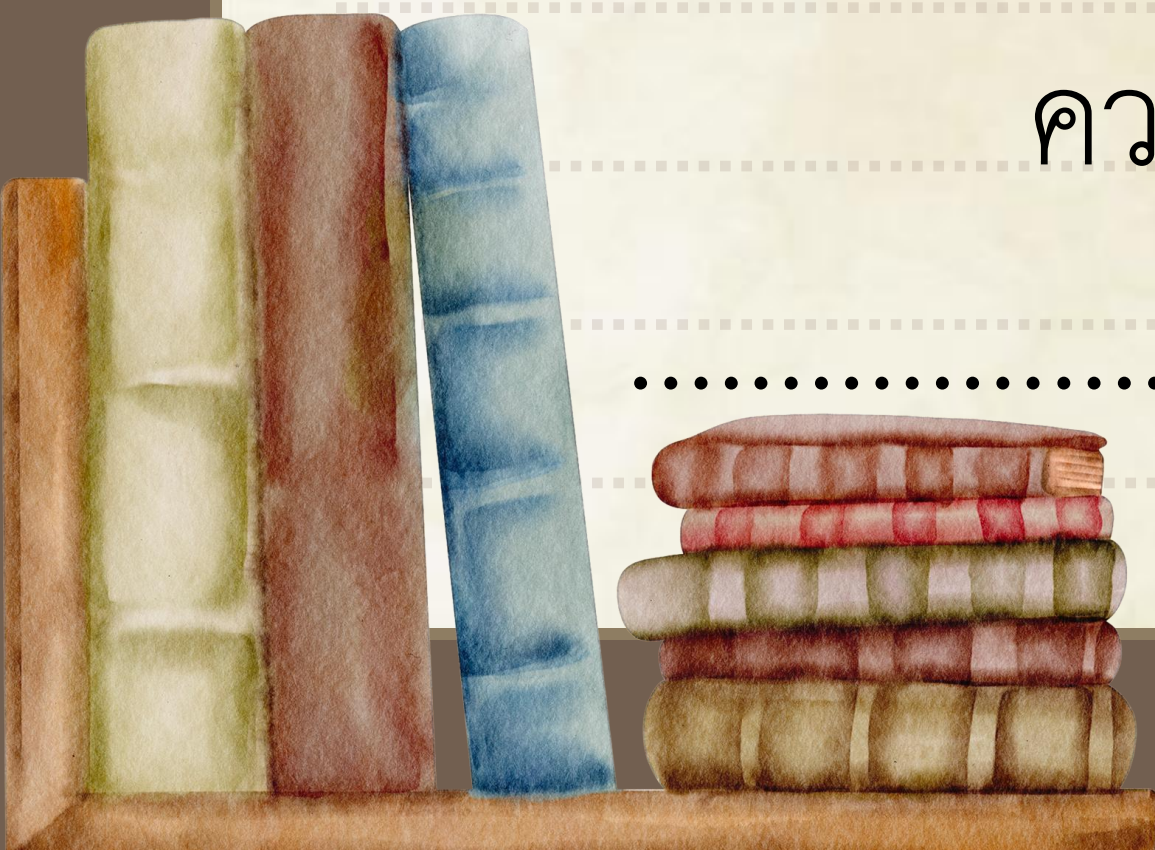
๑. การย่อความจากจดหมาย

ย่อจดหมายของ.....ถึง.....

เรื่อง.....ลงวันที่.....

ความว่า.....

.....

รูปแบบการเขียนย่อความ

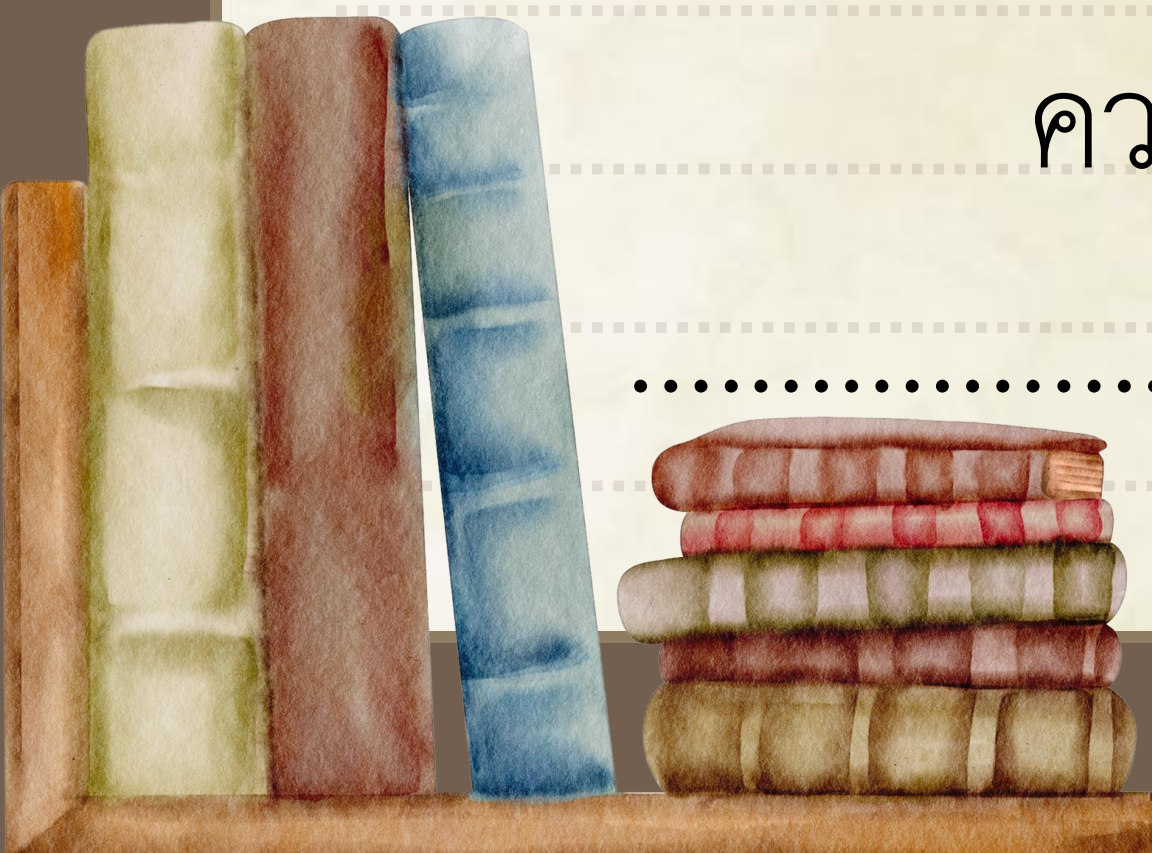
๒. ย่อความจากคำสั่ง/แถลงการณ์/ระเบียบ

ย่อประกาศของ.....เรื่อง.....

ที่.....ลงวันที่.....

ความว่า.....

.....

รูปแบบการเขียนย่อความ

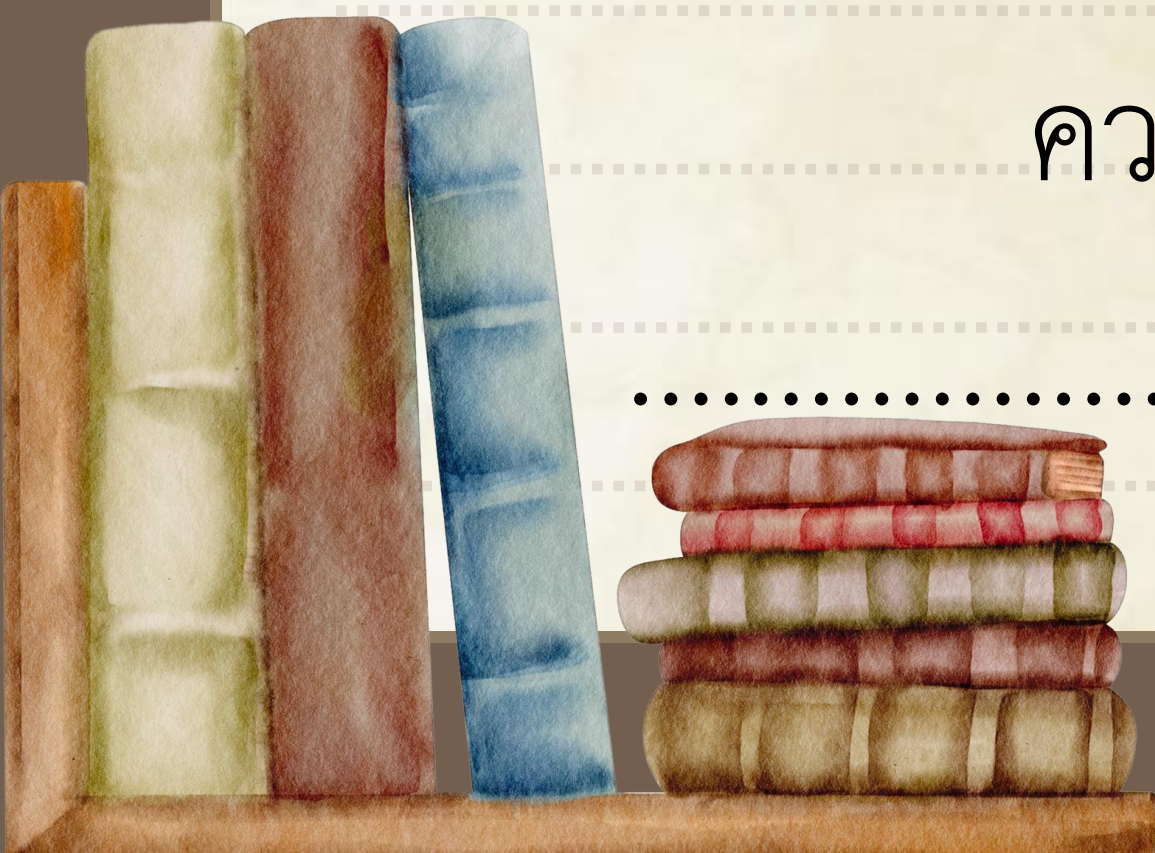
๓. การย่อความนิทาน เรื่องสั้น นวนิยาย

ย่อนิทานเรื่อง.....

ของ.....หน้า.....

ความว่า.....

.....

รูปแบบการเขียนย่อความ

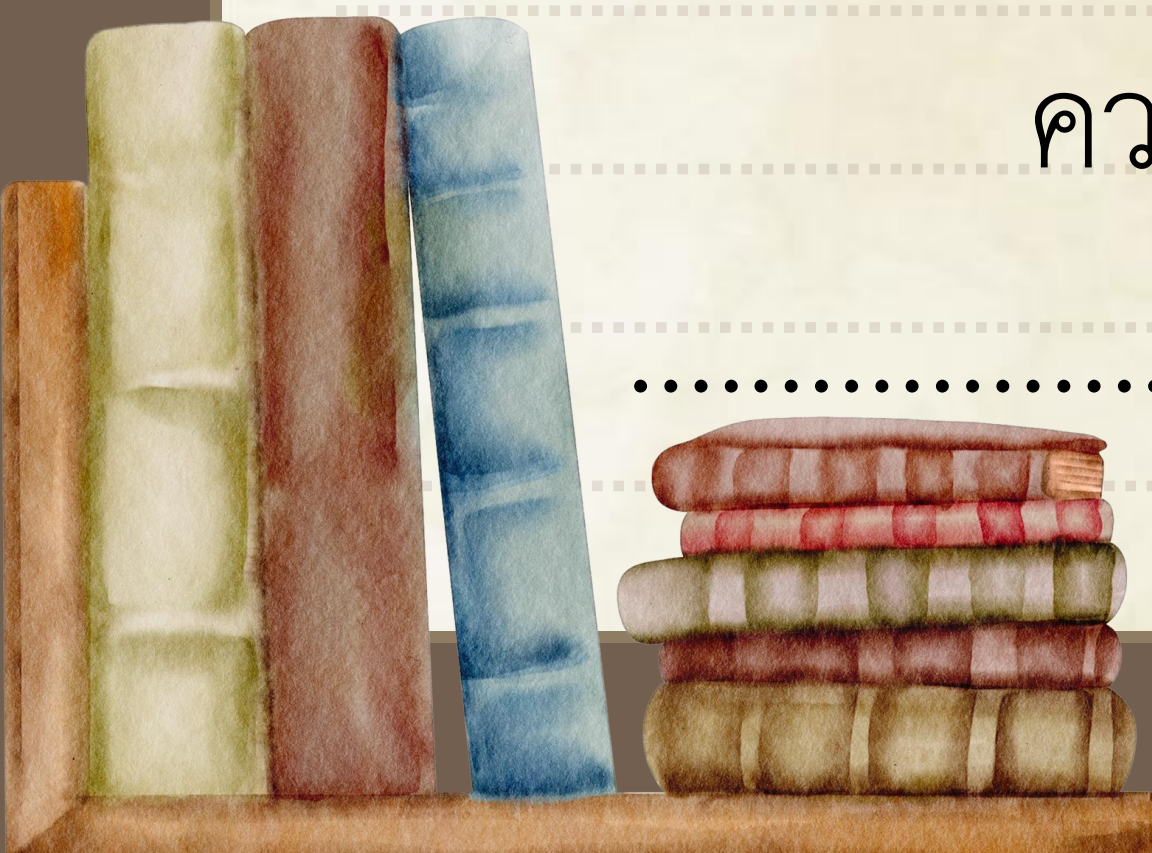
๔. ย่อความความเรียง เช่น สารคดี บทความ ฯลฯ

ย่อเรื่องของ “.....” ของ.....

จากหนังสือ.....หน้า.....

ความว่า.....

.....

รูปแบบการเขียนย่อความ

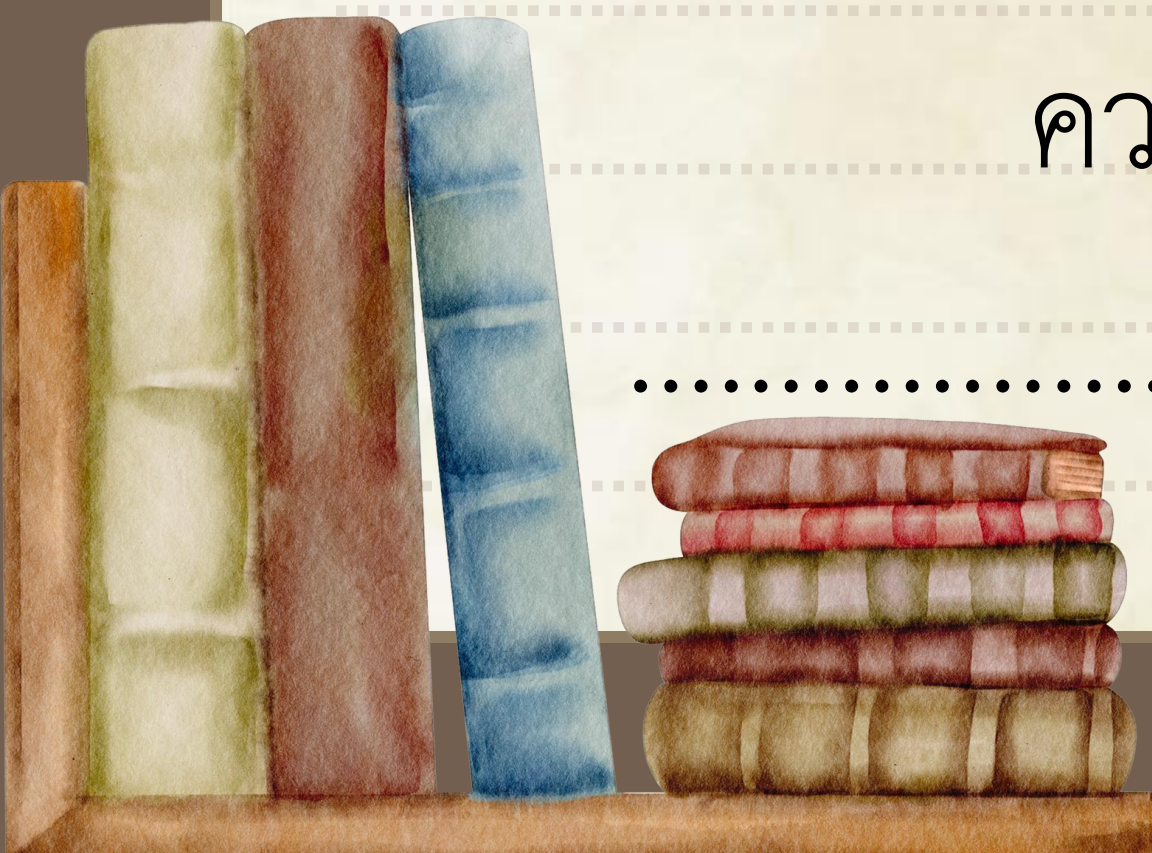
๕. บทร้อยกรอง (กาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ ฯลฯ)

ย่อภาพย์ของ “.....” ของ.....

จากหนังสือ.....หน้า.....

ความว่า.....

.....

ตัวอย่างการเขียนย่อความ

นิทานเรื่อง ชาวนาและนกกระเรียน

ณ ทุ่งนาแห่งหนึ่ง มีเหล่านกกระเรียนพากันมาจิกกินเมล็ดข้าวที่เพิ่ง
จะออกรวงใหม่ ๆ จนหมด ทำให้ชาวนารู้สึกโกรธเป็นอย่างมาก
เขาจึงนำหุ่นไล่กามาตั้งไว้เพื่อไล่เหล่านกกระเรียนไป
แต่พวกมันก็ไม่เกรงกลัว

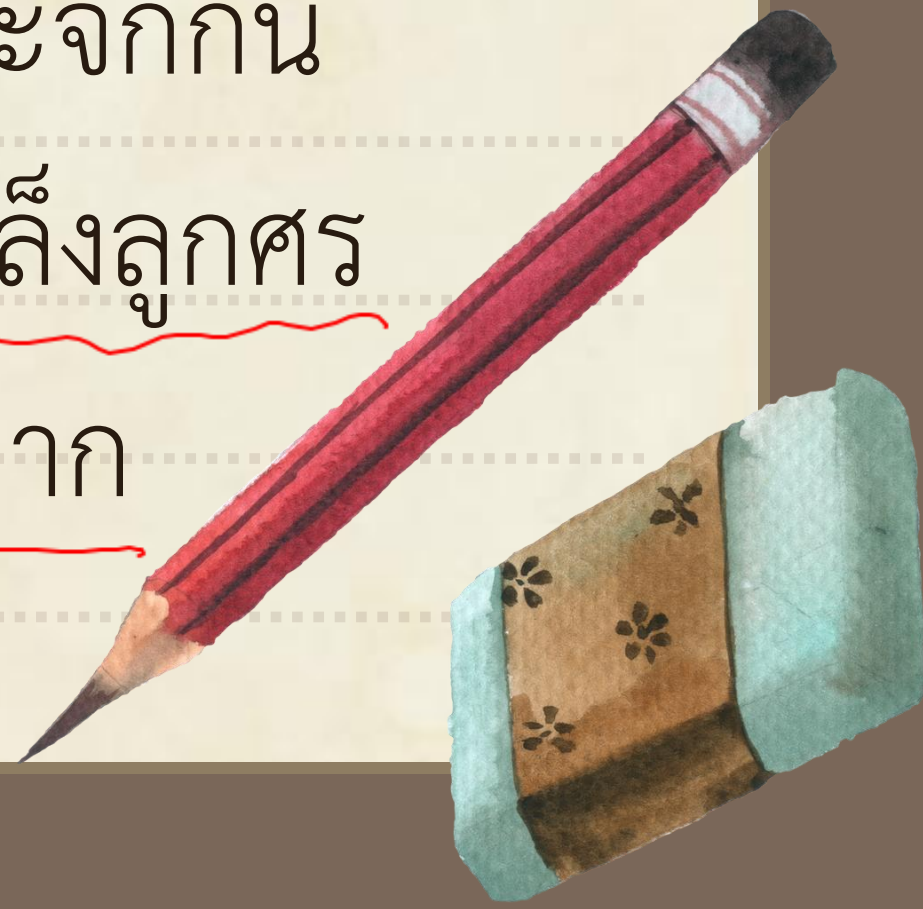

ตัวอย่างการเขียนย่อความ

วันต่อมาชาวนาจึงนำคันธนูออกมา และทำท่าเหมือนจะยิงใส่เหล่านกกระเรียนเพื่อหวังจะเตือนให้พวกมันหนีไปเสีย แต่พวกมันสังเกตเห็นคันธนูที่ชาวนาถืออยู่นั้นไม่ได้ขึงสายไว้ จึงไม่ได้สนใจ และจิกกินเมล็ดข้าวต่อไป ทำให้ชาวนายิ่งโมโหพลันขึงสายธนูและเล็งลูกศรไปที่ฝูงนกกระเรียน ทำให้ นกกระเรียนตายเป็นจำนวนมาก

บุจะยิง

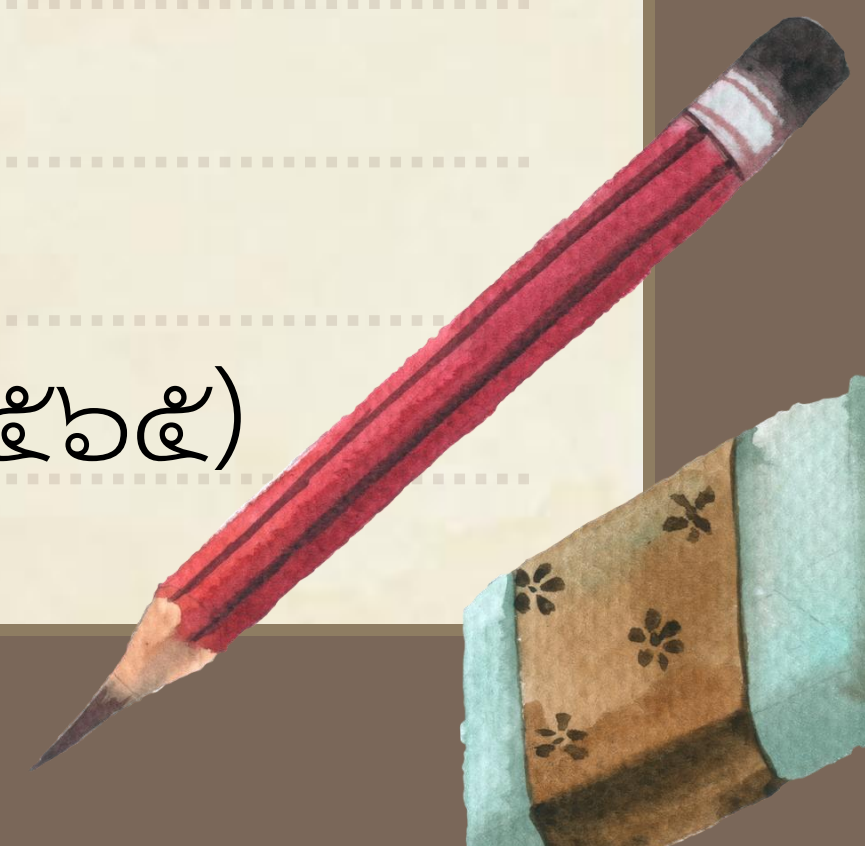
แกะ ยิง ธนู

ตัวอย่างการเขียนย่อความ

นกกระเรียนตัวหนึ่งจึงตะโกนขึ้นมาว่า “รีบหนีกันเถอะ
พวกเรา ชาวนาไม่ได้เพียงแค่ต้องการชู แต่เขาคิดจะฆ่า
พวกเราจริง ๆ ”

(แซลลี มาร์กาเรต ฟิลด์, นิทานอีสปสำหรับเด็ก, ๒๕๖๕)

ตัวอย่างการเขียนย่อความ

ย่อนิทานเรื่องชาวนาและนกกระเรียน ของ แซลลี มาร์กาเรต
ฟิลด์ หน้า ๑

ความว่า ชาวนาคนหนึ่งทำหุ่นไล่กาไล่่นกกระเรียนที่มา
กินข้าว แต่ไม่ได้ผล จึงทำทำซึ่งคันธนูขู่ก็ไม่สำเร็จเพราะนกรู้ทัน
เขาจึงตัดสินใจยิงจริง ทำให้นกกระเรียนตายไปหลายตัว

กิจกรรม

ย่อความประวัติ
เพลงดีในตำนาน

คำชี้แจง

- ๑) นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๕ - ๖ คน
- ๒) ให้นักเรียนอ่านเรื่อง “เพลงนี้มีประวัติ” แล้วเขียนย่อความให้ถูกต้องตามหลักการเขียน
- ๓) ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนการเขียนย่อความของกลุ่มตนเอง

เนื้อเรื่อง เพลงนี้มีประวัติ

ที่มา: หนังสือวิภภาษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ หน้า ๕๒ – ๕๕

“โอ้ละหนอ	ดวงเดือนเอย
ข้อยมาเฝ้า	รักเจ้าสาวคำดวง
โอ้ดีแล้วหนอ	พี่ขอลาล่วง
อกพี่เป็นห่วง	รักเจ้าดวงเดือนเอย
ขอลาแล้ว	เจ้าแก้วโกสุม
ข้อยนี้รักเจ้าหนอ	ขวัญตาเรียม
จะหาไหนมาเทียม	เจ้าดวงเดือนเอย
หอมกลิ่นเกสร	เกสรดอกไม้ (ซ้ำ)
หอมกลิ่นคล้าย	คล้ายเจ้าสุเรียมเอย
หอมกลิ่นกรุ่นครั้น	หอมนั้นยังบ่เลย
เนื้อหอมทราชมเชย	เราละหนอ

โอ้ละหนอ	นวลตาเอย
ข้อยนี้รัก	แสนรักดังดวงใจ
โอ้เป็นกรรมหนอ	ต้องจำจากไกล
อกพี่อาลัย	เจ้าดวงเดือนเอย
เห็นเดือนแรม	เรศรางเวหา
ข้อยเพิงดูฟ้า	เห็นมีดมน
จะทนทุกข์ทุกข์ทน	เจ้าดวงเดือนเอย
เสียงไก่ขันขาน	มันหวานเจื้อยแจ้ว
ช่างหวานสุดแล้ว	หวานแจ้วเลื้อยเอย
ถึงจะหวานเสนาะ	หวานเพราะอะไรเลย
บ่เหมือนทราชมเชย	เราละหนอ”

เพลง ลาวดวงเดือน อันแสนไพเราะอ่อนหวานเพลงนี้

พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหมื่นพิไชยมหินทโรดม ทรงพระนิพนธ์ไว้

เมื่อกว่าร้อยปีมาแล้ว พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่นพิไชยมหินทโรดม

มีพระนามเดิมว่าพระองค์เจ้าเพ็ญพัฒนพงศ์ เป็นพระราชโอรส

ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวกับเจ้าจอมมารกัญ

ประสูติเมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน พ.ศ. ๒๔๒๕ พระองค์ทรงจบการศึกษาชั้นต้นที่โรงเรียน

ในพระบรมมหาราชวังและได้เสด็จไปศึกษาต่อวิชาการเกษตรที่โรงเรียนเวลลิงตันฮอลล์

ซึ่งเป็นสถาบันที่ชื่อเสียงด้านการเกษตรของประเทศอังกฤษ

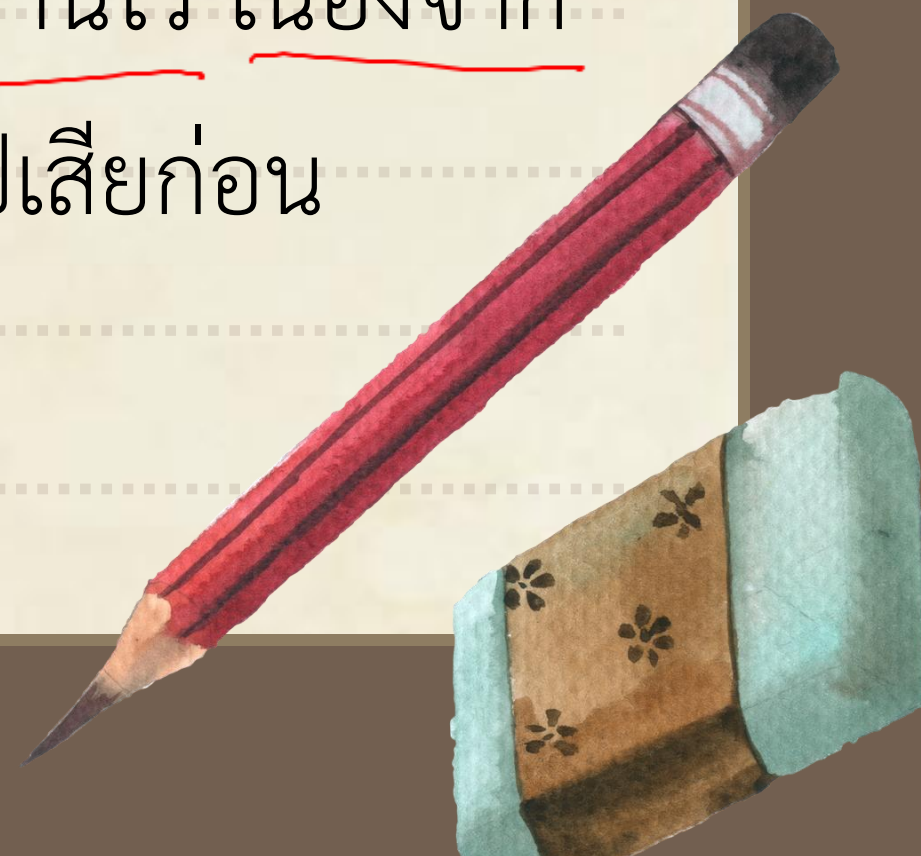

เมื่อเสด็จกลับมาได้ทรงปฏิบัติราชการ ในกระทรวงเกษตรธิการอย่างเข้มแข็ง
ทรงงานหนัก จนได้ทรงดำรงตำแหน่งผู้ช่วยปลัดทูลฉลองและเนื่องจากทรงเป็น
ผู้บุกเบิกวางรากฐานกิจการใหม่ไทย จึงได้ทรงดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมช่างไหม ต่อมา
ทรงได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมสถาปนาขึ้นเป็นกรมหมื่น
พิไชยมหินทโรดมและทรงเป็นต้นราชสกุลเพ็ญพัฒน์

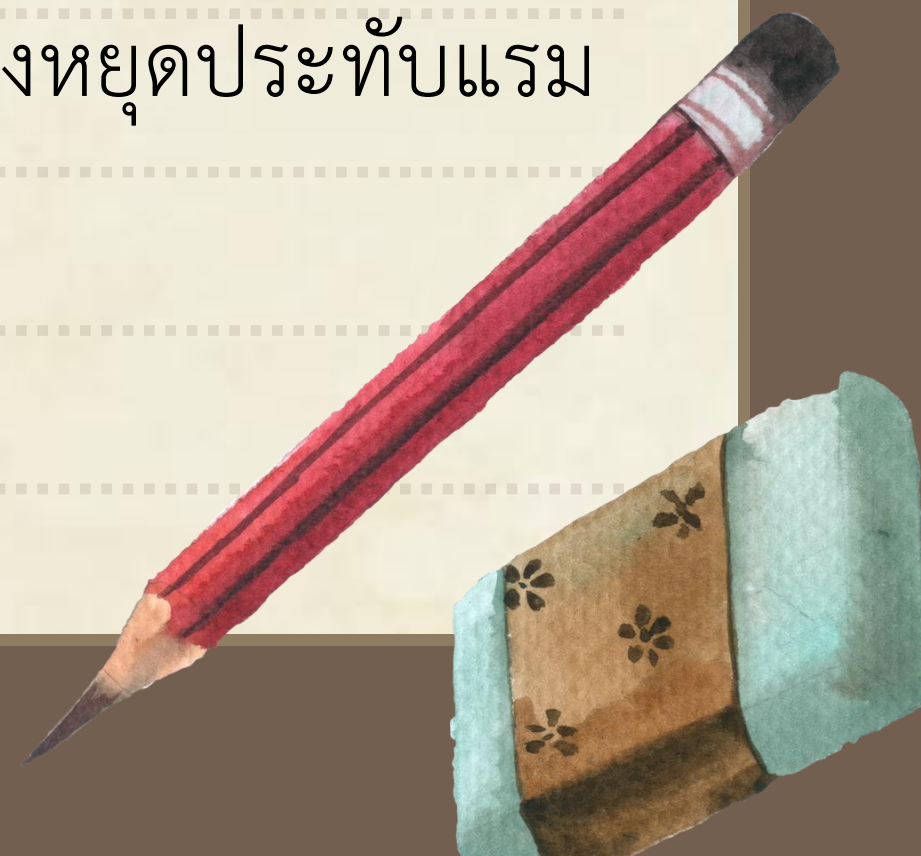
เหตุที่ทำให้ทรงนิพนธ์เพลงลาวดวงเดือนมีว่า ราวปี พ.ศ. ๒๕๔๖ เมื่อมีพระชันษา ๒๑ ปี พระองค์เจ้าเพ็ญพัฒนพงศ์ ได้เสด็จขึ้นไปนครเชียงใหม่ ได้พบรักกับเจ้าชมชื่น ธิดาของเจ้าราชสัมพันธ์วงศ์กับเจ้าคำย่น กล่าวกันว่าเป็นรักครั้งแรกที่ไม่อาจทรงหักห้ามพระทัยได้ จึงทรงขอให้พระยานริศราชกิจข้าหลวงใหญ่มณฑลพายัพ

ในขณะนั้นเป็นเจ้าแก้วสูขอเจ้าชมชื่น แต่เจ้าราชสัมพันธ์วงศ์ หักห้ามไว้ เนื่องจาก ขณะนั้นเจ้าชมชื่น มีอายุเพียง ๑๖ ปี ขอให้เจ้าชมชื่นมีอายุครบ ๑๘ ปีเสียก่อน

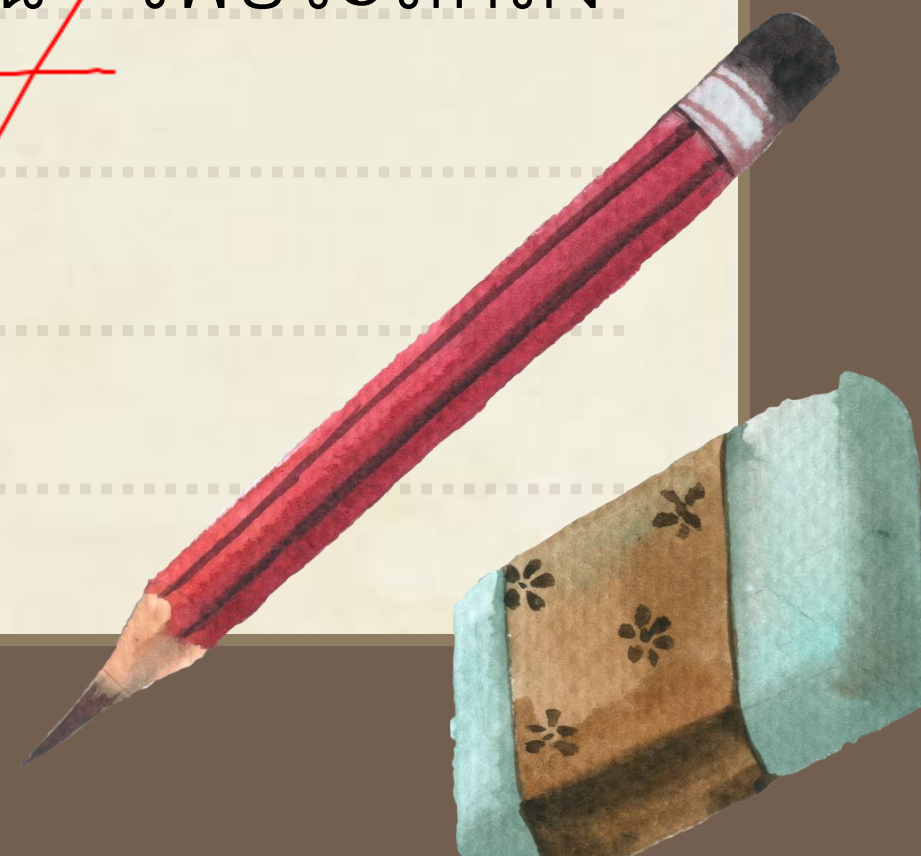

อีกทั้งประสงค์จะให้พระองค์เจ้าเพ็ญพัฒนพงศ์ทูลขอพระบรมราชานุญาตจากพระบรมราชชนก เพื่อเจ้าชมชื่นได้อยู่ในฐานะสะใภ้หลวง เมื่อเสด็จกลับมากรุงเทพฯ ก็ทรงถูก
ตัดทานจากทุกฝ่าย ความรักครั้งแรกของพระองค์จึงต้องยุติลงด้วยความผิดหวัง

พระองค์เจ้าเพ็ญพัฒนพงศ์เข้าทรงงานในกระทรวงเกษตรราธิการทรงรับผิดชอบ
การเลี้ยงไหม เป็นเหตุให้ต้องเสด็จไปตรวจเยี่ยมศูนย์การทำไหมในมณฑลต่าง ๆ ทั้งในภาคเหนือ
และภาคอีสานอยู่เนือง ๆ ครั้งหนึ่งในระหว่างทางที่เสด็จมณฑลอีสาน ได้ทรงหยุดประทับแรม
บรรทมในเกวียน บรรยากาศในยาม

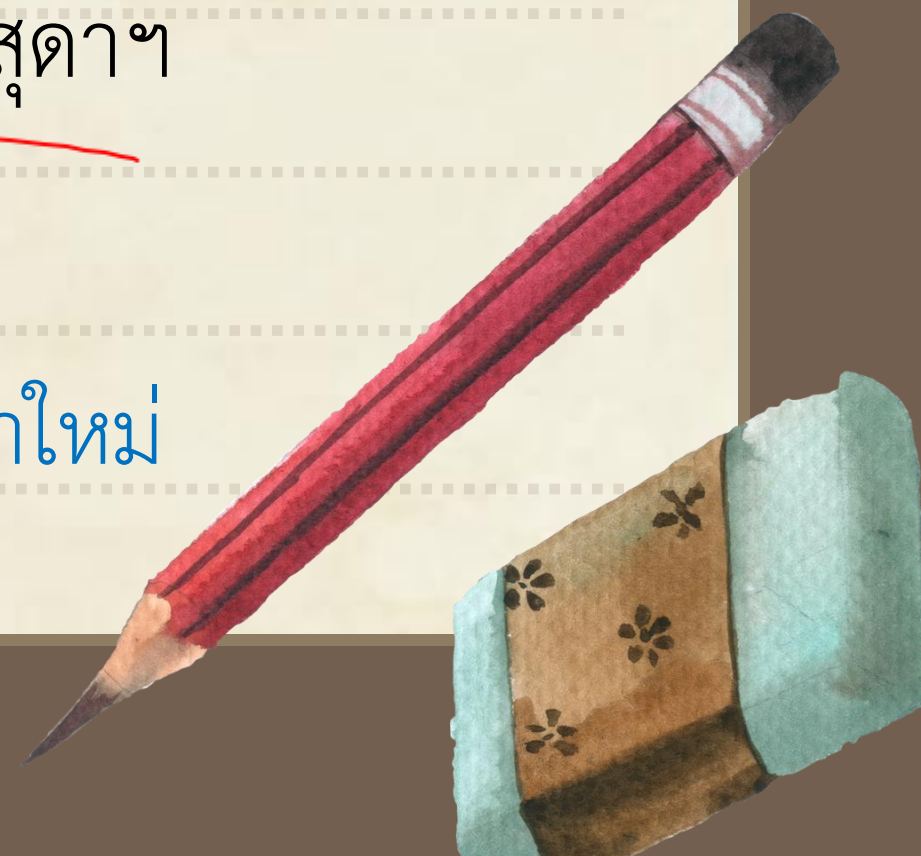

คำคืนอันเจียบเหงา ทำให้ทรงหวงคิดถึงความรักครั้งแรกซึ่งไม่สมพระประสงค์
จึงได้ทรงนิพนธ์เพลงถึงนางอันเป็นที่รักเพื่อสะท้อนความรักความคิดถึงรวมทั้ง
ความทุกข์ระทมที่เกิดจากความผิดหวัง พระองค์ทรงดัดแปลงและนำท่วงทำนองเพลง
ลาวดำเนินทรายของพระยาประสานดุริยศัพท์ (แปลก ประสานศัพท์) ซึ่งเป็นเพลง
สำเนียงลาวมาใช้และประทานชื่อเพลงนี้ว่า “เพลงลาวดำเนินเกวียน” เพื่อระลึกถึง
บรรยากาศและพาหนะที่ประทับขณะทรงนิพนธ์

คำเพลงนี้ได้รับความนิยมตั้งแต่แรก แต่หลังจากที่พระองค์สิ้นพระชนม์ขณะที่มี
พระชันษาเพียง ๒๘ ปี ผู้ที่นำไปขับร้องในระยะหลังไม่ทราบประวัติและที่มาของเพลง
เห็นว่าเนื้อเพลงขึ้นต้นด้วยคำว่า “ดวงเดือนเอย” จึงได้เรียกชื่อว่า ลาวดวงเดือน
เพลงลาวดวงเดือนเป็นเพลงที่นิยมและแพร่หลายมาก ต่อมา นายมนตรี ตราโมท นำไปแปลง
เป็นเพลงไทยอีกเพลงหนึ่งชื่อเพลง โสมส่องแสง คณะสุนทราภรณ์ นำไปแปลงเป็นเพลง
ไทยสากลชื่อเพลง ลาวดำเนินทราย และเพลงรัก สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี*

* พระราชอิสริยยศยังมิได้สถาปนาใหม่

ทรงนำไปแปลงเป็นเพลงไทยอีกเพลงหนึ่งชื่อเพลง ลาวดำเนินดอย
รวมทั้งมีผู้นำคำร้องเดิม ไปแปลเป็นภาษาอังกฤษ นำทำนองไปแต่งใส่คำร้อง
ภาษาจีนและภาษาญี่ปุ่น

การเขียนย่อความ

ธุรະการ

ธุรการ

น. การงานฝ่ายปกครองอย่างหนึ่งซึ่งเป็นคู่กัน
กับฝ่ายตุลาการหรือวิชาการ, กิจการทั่ว ๆ ไป

บทเรียนครั้งต่อไป

อ่านประวัติ จับประเด็น

ดาวน์โหลดข้อมูลได้ที่ www.dltv.ac.th

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. หนังสือเรียนหลักการ
ใช้ภาษา ม.๓
๒. สมุดภาษาไทย
๓. ใบงาน

ดาวน์โหลดข้อมูลได้ที่ www.dltv.ac.th